

Valtiovarainministeriö
kirjaamo.vm@gov.fi

Hankkeen VM088:00/2024 lausunto
5.2.2025

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle makeisten ja suklaan arvonlisäverokannan muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi (Hanke VM088:00/2024)

Makeisveroa on harkittava uudelleen

Päijät-Hämeen liitto ja alueen kunnat haluavat tuoda esille huolensa hallituksen esityksestä, joka koskee makeisten ja suklaan arvonlisäverokannan nostamista nykyisestä 14 prosentista 25,5 prosenttiin. Lakiesityksen vaikutukset ovat ristiriidassa hallitusohjelman, alueellisten kehitystavoitteiden kanssa sekä EU-lainsäädännön kanssa.

Esitys makeisveron korottamisesta on ristiriidassa hallitusohjelman kanssa

Hallitusohjelmassa todetaan, että "hallitus turvaa yrittämiselle ja investoinneille vakaan toimintaympäristön ennakoitavalla ja vakaalla sääntelyllä sekä verotuksella". Nyt tehty esitys makeisveron korottamisesta on ristiriidassa tämän kirjauksen kanssa.

Yritykset tarvitsevat ennakoitavuutta ja vakautta tehdessään investointipäätöksiä. Veronkorotukset ja muut äkilliset muutokset verotuksessa luovat epävarmuutta ja voivat johtaa investointien lykkääntymiseen tai peruuntumiseen. Tämä on erityisen haitallista alueille, kuten Päijät-Häme, jotka pyrkivät houkuttelemaan uusia investointeja ja edistämään talouskasvua.

Ennakoimattomat veromuutokset voivat myös vähentää kansainvälisten investoijien luottamusta Suomen markkinoihin, mikä johtaa mahdolliseen investointien laskuun ja negatiivisiin vaikutuksiin talouskasvulle. Lisäksi tällaiset muutokset voivat lisätä hallinnollista taakkaa ja kustannuksia yrityksille, jotka joutuvat sopeutumaan uusiin verosääntöksiin ilman riittävää valmistautumisaikaa. On myös mahdollista, että esitys on vastoin EU:n neutraalisuusperiaatetta, koska se kohtelee arvonlisäverotuksessa samankaltaisia tuotteita eri tavoin.

Veronkorotus uhkaa kotimaista suurinvestointia ja satoja työpaikkoja

Eryteisesti haluamme korostaa, että hallituksen ehdotus on haitallinen Fazerin suklaatehdasta koskevan investointipäätöksen viimeistelyn näkökulmasta. Lahteen suunniteltu 750 miljoonan euron suklaatehdasinvestointi on yksi suurimmista yksityisen sektorin investointihankkeista Suomessa. Toteutuessaan se toisi alueelle uusia työpaikkoja, vahvistaisi elintarviketeollisuuden asemaa ja edistäisi myös hallitusohjelman tavoitetta kaksinkertaistaa Suomen elintarvikevientiä.

Hallituksen ehdottama veronkorotus on johtanut investointipäätöksen viivästymiseen ja vaarana on, että investointi menee ulkomaille. Investoinnin sijoittuminen muualle, tai peruuntuminen olisi suuri menetys sekä Päijät-Hämeelle että koko Suomelle. Peruuntuminen vaarantaa paitsi rakentamisen aikaiset työpaikat, myös satoja pysyviä työpaikkoja tuotannon käynnistyttyä.

Veronkorotus heikentää kotimaisen elintarviketeollisuuden kilpailukykyä

Hallitusohjelmassa painotetaan talouskasvun ja kilpailukykyyn vahvistamista, erityisesti yrittämisen ja investointien edellytysten tukemista. Arvonlisäveron korotus vaarantaa merkittävien kotimaisten yritysten kilpailuaseman ja siten hidastaa talouskasvua.

Veronkorotus voi ohjata kulutusta halvempiin tuontituotteisiin, jotka kilpailevat erityisesti hinnalla, heikentäen kotimaisten valmistajien asemaa sekä kotimaisilla että kansainvälisillä markkinoilla. Tämä voi johtaa tuotannon supistumiseen ja työpaikkojen ja siten myös verotulojen menetyksiin.

Alueiden elinvoima vaarantuu, jos investointeja ei toteudu

Hallitusohjelmassa todetaan, että alueellisen elinvoiman tukeminen ja tasapuolisten edellytysten luominen koko maassa ovat keskeisiä tavoitteita. Päijät-Hämeen kaltaisten alueiden kehitys voi vaarantua, jos merkittäviä investointeja ei toteudu. Makeisten ja suklaan arvonlisäveron nosto vaikuttaa suoraan alueemme elintarviketeollisuuteen, joka on merkittävä työllistäjä ja talouden veturi.

Hallitus tavoittelee työllisyysasteen nostamista 80 prosenttiin. Veron korotuksen vaikutukset, jotka johtavat investointien peruuntumiseen, ovat suoraan ristiriidassa tämän tavoitteen kanssa.

Esitetty veron korotus ei tuo terveysvaikutuksia — taloudelliset ja kilpailukykyyn liittyvät haitat korostuvat

Lakiesityksessä todetaan suoraan, että "Esitetyn muutoksen terveysvaikutukset arvioidaan mataliksi." Koska veron perustelut eivät liity terveysvaikutuksiin, sen taloudelliset ja kilpailukykyyn liittyvät haitat korostuvat entisestään.

Pitkällä aikavälillä esimerkiksi investointien peruuntumisesta syntyvät haitat ovat suuremmat kuin makeisverosta saatavat välittömät taloudelliset hyödyt. Investointien peruuntuminen ei ainoastaan heikennä aluetalouden kehitystä, vaan sillä on myös kielteisiä vaikutuksia kansalliseen talouskasvuun, työllisyyteen ja verotulojen pitkän aikavälin kertymään. Tämä tulisi huomioida erityisesti, kun veron arvioitu vaikutus kansanterveyteen ja kulutusikäntymiseen on jo lähtökohtaisesti vähäinen.

Päijät-Hämeen liitto ja Päijät-Hämeen kunnat esittävät, että hallitus harkitsee uudelleen esitystään ja ottaa huomioon sen haitalliset vaikutukset alueemme elinkeinoelämälle ja investointi-ilmapirille. Verotuksen ennakoitavuus ja vakaus ovat keskeisiä tekijöitä talouskasvun ja investointien edistämisessä

Lahdessa 5.2.2025

Päijät-Hämeen liitto
Asikkalan kunta
Hartolan kunta
Heinolan kaupunki
Hollolan kunta
Iitin kunta
Kärkölan kunta
Lahden kaupunki
Orimattilan kaupunki
Padasjoen kunta
Sysmän kunta